

Adroddiad i	Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru
Dyddiad	17 Ebrill 2023
Swyddog Arweiniol	Stewart Forshaw, Dirprwy Brif Swyddog Tân
Swyddog Cyswllt	Stewart Forshaw, Dirprwy Brif Swyddog Tân
Pwnc	Y Diweddaraf am y Ganolfan Hyfforddi Newydd

PWRPAS YR ADRODDIAD

- 1 Mae'r adroddiad hwn yn rhoi'r diweddaraf am y gwaith a wnaed ar gynhyrchu achos busnes manwl ar gyfer canolfan hyfforddi a datblygu tân ac achub newydd yng Ngogledd Cymru.

CRYNODEB GWEITHREDOL

- 2 Mae Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (yr Awdurdod) wedi ymrwymo i ddarparu hyfforddiant gweithredol hanfodol i'w staff i gefnogi gyda darparu gwasanaethau a diogelwch diffoddwyr tân. Nododd asesiad o'r sefyllfa gan y Prif Swyddog Tân a gynhaliwyd yn 2021 fod hyfforddiant yn faes blaenoriaeth a chafwyd cymeradwyaeth yr Awdurdod i gynnal adolygiad llawn ar ddarparu hyfforddiant gweithredol a datblygiad o fewn y Gwasanaeth yn y dyfodol.
- 3 Mae hyn wedi cynnwys adolygiad o'r cyfleusterau hyfforddi gweithredol presennol, gan gynnwys y rhai yng ngorsafoedd tân Dolgellau a'r Rhyl. Nododd yr adolygiad hwn fod angen buddsoddi mewn cyfleusterau hyfforddi a datblygu newydd er mwyn sicrhau parodrwydd a diogelwch gweithredol diffoddwyr tân. Yn benodol, mae angen darparu profiadau hyfforddiant ymarferol a throchi ar draws ystod o senarios.
- 4 Mae'r adolygiad o'r cyfleusterau hyfforddi gweithredol yng Ngwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru (y Gwasanaeth) hefyd yn cefnogi canfyddiadau adolygiad thematig y Prif Ymgynghorydd Tân ac Achub o hyfforddiant gweithredol o fewn y Gwasanaethau Tân ac Achub yng Nghymru. Mae hwn yn cydnabod bod angen buddsoddi cyfalaf sylweddol er mwyn efelychu amodau go iawn i ddiffoddwyr tân allu datblygu a diweddarau eu sgiliau gweithredol.
- 5 Ar ôl cael cymeradwyaeth yr Awdurdod ar 17 Hydref 2022 i ddyrannu cyllideb i ddatblygu achos busnes manwl ar gyfer canolfan hyfforddi a datblygu newydd, cafodd nifer o opsiynau eu harchwilio gan dîm y prosiect.
- 6 Mae'r gwaith hwn wedi cynnwys nodi darn o dir addas ar gyfer y ganolfan hyfforddi a datblygu newydd yn Sir Ddinbych.

- 7 Mae'r Awdurdod bellach wedi ymrwymo i gytundeb cyfyngedig o chwe mis gyda pherchennog y tir, er mwyn cynnal yr arolygon, asesiadau addasrwydd a thrafodaethau perthnasol gyda swyddogion cynllunio lleol cyn cyflwyno cais cynllunio amlinellol.
- 8 Bydd gweithgor sy'n cynnwys chwe Aelod o'r Awdurdod, un o bob cyngor cyfansoddol, hefyd yn cael ei sefydlu gyda'r nod o ddatblygu a chraffu ar gynlluniau ar gyfer canolfan hyfforddi a datblygu newydd yng Ngogledd Cymru.
- 9 Rhagwelir y bydd cam nesaf y prosiect yn cymryd tua chwe mis. Bydd yn dod i ben pan fydd yr achos busnes ar gyfer prynu'r tir a'r opsiynau yn cael eu cyflwyno i'r Awdurdod ar 23 Hydref 2023.
- 10 Mae cyllideb ar gyfer prynu tir wedi'i chynnwys yng nghyllideb 2023/24 yr Awdurdod, gyda'i defnydd yn amodol ar gymeradwyaeth yr Aelodau yn dilyn achos busnes cadarn gan Swyddogion.

ARGYMHELLIAD

- 11 Argymhellir bod yr Aelodau'n:
 - (i) nodi'r cefndir ar gyfer adolygu'r cyfleusterau hyfforddiant tân ac achub yng Ngogledd Cymru;
 - (ii) nodi bod y ddarpariaeth bresennol ar gyfer hyfforddiant yn cyrraedd diwedd ei hoes;
 - (iii) nodi bod cam nesaf y prosiect wedi dechrau i gadarnhau addasrwydd y tir a nodwyd; a
 - (iv) nodi'r amserlenni sydd wedi cael eu nodi yn yr adroddiad hwn ar gyfer darparu achos busnes manwl i'r Aelodau ei ystyried.

CEFNDIR

- 12 Mewn cyfarfod o'r Awdurdod ar 20 Medi 2021, cafodd y tair prif flaenoriaeth i'r Gwasanaeth eu nodi gan y Prif Swyddog Tân yn ei hasesiad o'r sefyllfa. Roedden nhw'n cynnwys gwella argaeledd, gwella hyfforddiant a chryfhau'r strwythur corfforaethol. Cymeradwyodd yr aelodau'r blaenoriaethau hyn a dyrannu cyllid cychwynnol i gefnogi'r meysydd hyn.
- 13 Mae hyfforddiant wedi cael ei adolygu a'i wella drwy ddatblygu strategaeth hyfforddi newydd. Cafodd cyllid ei ddyrannu i dalu am fwy o hyfforddwyr a chyfleusterau hyfforddi gweithredol newydd yn Nolgellau yn lle'r hen rai.

- 14 Roedd yr adroddiad a gyflwynwyd i'r Awdurdod ar 17 Hydref 2022 yn argymhell y dylid dyrannu cyllideb gychwynnol er mwyn ddatblygu'r achos busnes ar gyfer canolfan hyfforddi newydd.
- 15 Mae fîm prosiect y ganolfan hyfforddi newydd wedi ymgynghori â staff, gweithwyr adeiladu proffesiynol, arbenigwyr cynaliadwyedd a phensaer i ddatblygu dyluniad lefel uchel ar gyfer canolfan hyfforddi a datblygu newydd yng Ngogledd Cymru. Mae hyn hefyd wedi cynnwys nodi darn o dir yr aseswyd ei fod yn addas oherwydd ei leoliad daearyddol a'i faint.

GWYBODAETH

- 16 Mae'r Gwasanaeth wedi cynnal adolygiad manwl o'i gyfleusterau hyfforddi gweithredol yng ngorsafodd tân y Rhyl a Dolgellau. O ganlyniad, daeth i'r amlwg nad ydyn nhw'n darparu'r cyfleusterau sy'n ofynnol i hyfforddi diffoddwyr tân sy'n gweithio o fewn gwasanaeth tân ac achub modern.
- 17 Er bod cyfleuster hyfforddi'r tŷ tân yng ngorsaf dân Dolgellau yn parhau i gael ei ddefnyddio ar gyfer hyfforddiant gweithredol, mae gofyn buddsoddiad sylweddol ynddo i ymestyn ei oes yn y tymor canolig ar gyfer darparu hyfforddiant offer anadlu risg critigol a thactegau diffodd tân. Ni ellir ei ystyried fel opsiwn tymor hir. Mae hefyd mewn ardal yng Ngogledd Cymru sy'n gryn bellter i'r mwyafrif o'n staff deithio iddi er mwyn mynychu cyrsiau offer anadlu yno.
- 18 Yn ystod y degawd diwethaf bydd yr Awdurdod wedi sylwi bod nifer y tanau a digwyddiadau brys eraill wedi gostwng yn sylweddol. Er bod hyn yn arwydd o lwyddiant y gwaith atal tân a wnaed yn ein cymunedau dros y cyfnod hwn, mae wedi arwain at y risg y bydd diffoddwyr tân yn cael llai o gysylltiad â'r ystod eang o beryglon a sefyllfaoedd cymhleth maen nhw'n debygol o'u hwynebu mewn digwyddiadau o'r fath.
- 19 Mae halogyddion tân hefyd yn risg sy'n bresennol yn y nwyon fflamadwy gwenwynig a'r mwg a ryddheir yn ystod tanau, a gallent gyfrannu at ganser a chyflyrau iechyd eraill mewn diffoddwyr tân. Felly, mae angen cynnwys rheoli halogyddion tân yn y dyluniad ar gyfer canolfan hyfforddi a datblygu newydd. Er bod mesurau dros dro wedi'u rhoi ar waith, mae rheoli halogyddion tân yn y tymor hir yn bryder iechyd a diogelwch yn y cyfleusterau hyfforddiant offer anadlu presennol yn Nolgellau.

- 20 Er mwyn lliniaru'r risgiau hyn, mae angen i ni roi blaenoriaeth i hyfforddiant a datblygiad gweithredol ar gyfer staff mewn amgylchedd hyfforddi trochol a realistig, sy'n cynnwys mesurau iechyd a diogelwch digonol, wrth ddylunio canolfannau hyfforddi a datblygu. Bydd hyn yn darparu cyfleusterau hanfodol ar gyfer y 25 mlynedd nesaf o leiaf yng Ngogledd Cymru.
- 21 Mewn cyfarfod o'r Awdurdod ar 17 Hydref 2022, cymeradwywyd yr argymhellid i ddyrannu cyllideb gychwynol i'r prosiect, a oedd yn cynnwys yr opsiwn i ymrwmo i gytundeb cyfyngedig gyda pherchennog tir safle yr aseswyd ei fod yn addas o ran maint a lleoliad.
- 22 Ers cyfarfod yr Awdurdod Tân, nodwyd tir addas ar gyfer lleoli canolfan hyfforddi a datblygu yn Sir Ddinbych. Yn dilyn sgysiau adeiladol gyda'r asiant tir a'r swyddfa gynllunio leol, mae'r Awdurdod wedi ymrwmo i gytundeb cyfyngedig gyda pherchennog y tir i gynnal yr arolygon a'r asesiadau addaswydd tir angenrheidiol. Nid yw'r cytundeb hwn yn rhwymo'r Awdurdod i'r pryniant ond mae'n caniatáu i bob diwydrwydd dyladwy gael ei wneud.
- 23 Rhagwelir y bydd cam nesaf y prosiect yn cymryd tua chwe mis. Bydd yn cynnwys cynnal yr arolygon tir a'r asesiadau perthnasol a thrafodaethau pellach gyda swyddfa gynllunio Awdurdod Lleol Sir Ddinbych i fodloni ei gofynion cyn cyflwyno cais cyn cynllunio.
- 24 Bydd gweithgor sy'n cynnwys chwe Aelod o'r Awdurdod, un o bob cyngor cyfansoddol, hefyd yn cael ei sefydlu gyda'r nod o ddatblygu a chraffu ar syniadau ar gyfer canolfan hyfforddi a datblygu newydd yng Ngogledd Cymru. Bydd hyn yn cael ei gyflawni drwy gyfarfodydd rheolaidd â'r Aelodau a thîm y prosiect, ac ymweliadau â chanolfannau hyfforddi a datblygu Gwasanaethau Tân ac Achub eraill yn y Deyrnas Unedig.
- 25 Bydd canlyniadau'r gweithgor, yr arolygon safle a'r cais cyn cynllunio yn cael eu hadolygu, a gellir cyflwyno argymhellion ar gyfer prynu safle i'r Awdurdod yn ei gyfarfod ar 23 Hydref 2023, yn dibynnu ar y canlyniadau.
- 26 Mae cyllideb ar gyfer prynu tir wedi'i chynnwys yng nghyllideb 2023/24 yr Awdurdod, gyda'i defnydd yn amodol ar gymeradwyaeth yr Aelodau yn dilyn achos busnes cadarn gan Swyddogion.
- 27 Ar wahân i brynu tir, disgwylir i'r achos busnes manwl ar gyfer y ganolfan hyfforddi a datblygu newydd fod wedi'i gwblhau erbyn mis Gorffennaf 2023. Bydd yn cael ei gyflwyno i'r Aelodau i graffu ymhellach arno a'i gymeradwyo bryd hynny.

- 28 Os caiff ei gymeradwyo bydd amserlen yn cael ei datblygu, ond rhagwelir y gallai'r gwaith adeiladu gychwyn yn gynnar yn 2025 yn dilyn cais cynllunio, datblygu briff dylunio manwl a chaffael prif gcontractwr.
- 29 Bydd aelodau'n cael eu diweddarau a'u hysbysu am gynnydd y prosiect wrth iddo ddatblygu yn ystod y misoedd nesaf.

GOBLYGIADAU

Amcanion Llesiant	Mae'r prosiect hwn yn cyd-fynd â'r holl Amcanion Llesiant a Chorfforaethol 2022/23 a bydd yn hyrwyddo diogelwch diffoddwyr tân, yn cefnogi parodrwydd gweithredol ac yn sicrhau cynaliadwyedd yn y tymor hwy
Cyllideb	Cymeradwyodd yr Aelodau ddefnyddio £250,000 o gronfeydd wrth gefn er mwyn datblygu achos busnes manwl yn nodi'r opsiynau ar gyfer canolfan hyfforddi a datblygu newydd yn GTAGC. Bydd angen cyllideb ychwanegol ar gyfer prynu tir a'r costau adeiladu, pe bai'r achos busnes yn cael ei gymeradwyo.
Cyfreithiol	Mae gan yr Awdurdod ddyletswydd o dan y ddeddfwriaeth Iechyd a Diogelwch i sicrhau hyfforddiant digonol i'w staff, a rheoli risgiau megis halogyddion. Aeth y prosiect hefyd i'r afael â'r rhwymedigaeth gyfreithiol ehangach i leihau allyriadau carbon.
Staffio	Mae fîm a rhanddeiliaid y prosiect wedi'u cynnwys yn y Ddogfen Cychwyn Prosiect (PID) i'w chymeradwyo yng nghyfarfod Tîm Arweinyddol y Gwasanaeth. Mae'r project yn cefnogi iechyd a diogelwch a lles staff.
Cydraddoldeb/Hawliau Dynol/Y Gymraeg	Mae'r goblygiadau ar gyfer y nodweddion gwarchoddedig yn cael eu cynnwys yn Asesiad Effaith Integredig y PID.
Risgiau	Mae'r holl risgiau wedi'u cynnwys yng nghofrestr risg y PID.